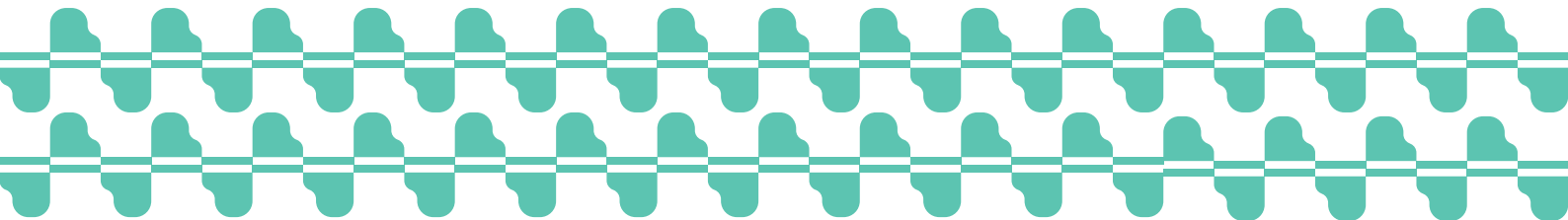

TOIMINTAKERTOMUS 2022

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue

Opetus- ja kasvatustalokunta 14.2.2023

SISÄLTÖ

OPETUKSEN JA KASVATUKSEN PALVELUALUE	3
<i>Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....</i>	3
<i>Koronaviruspandemian vaikutukset toimintaan .....</i>	5
<i>Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2022–24 ja niiden toteuma .....</i>	6
<i>Sitovat taloudelliset tavoitteet .....</i>	6
<i>Perustelut vuoden 2022 poikkeamille .....</i>	6
<i>Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2023–25.....</i>	7
<i>Investoinnit.....</i>	8
<i>Yhteisöraportointi.....</i>	8
<i>Arvio tulevasta kehityksestä .....</i>	8
<i>Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut .....</i>	9
<i>Selvitys ostetuista konsulttipalveluista 2022.....</i>	10
KOTIKUNTAKORVAUKSET	11
<i>Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....</i>	11
<i>Koronaviruspandemian vaikutukset toimintaan .....</i>	11
<i>Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2022-25 ja niiden toteuma .....</i>	11
<i>Sitovat taloudelliset tavoitteet .....</i>	11
<i>Perustelut vuoden 2022 poikkeamille .....</i>	11
<i>Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2023-25 .....</i>	11
<i>Arvio tulevasta kehityksestä .....</i>	11

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue

Tilivelvollinen toimielin: Opetus- ja kasvatustalokunta

Tilivelvollinen viranhaltija: Palvelualuejohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, opetusjohtaja

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Esikunta

Epidemiatilanne ja etätyöskentely määrittivät myös esikunnan työskentelyä alkuvuoden aikana.

Esikunta toimii matriisissa palvelun varhaiskasvatusta ja opetusta. Esikunnan organisaatiomuutos toteutettiin loppuvuodesta 2021 ja työtehtävien uudelleenorganisointi konsernipalveluiden kanssa ovat vaikuttaneet siihen, että verkostomaisen työskentelyn, yhteisen toimintakulttuurin ja -tapojen sekä johtamisen kehittäminen on ollut keskeistä. Neljä poikkihallinnollista strategista kehittämistyöryhmää on aloittanut toimintansa: oppimisen ja kasvun tuen ryhmä, tilaryhmä, tiedolla johtamisen ryhmä ja talousryhmät. Ryhmien tehtävänä on kehittää strategisesti tärkeitä toimintoja palvelualueella. Ryhmiin kuuluu myös rehtoreita ja päiväkodinjohtajia, jotta kentän osaaminen saadaan mahdollisimman laajasti käyttöön.

Johtamista kehitetään koko palvelualueella johdonmukaisesti yhteisöohjautuvuuden ja valmentavan johtajuuden mukaisesti. Kaksi kertaa vuodessa päiväkodinjohtajat, rehtorit ja opkan hallinto kokoontuvat johdon foorumiin, jossa pohdimme yhdessä ajankohtaisia johtamiseen liittyviä asioita.

Alkuvuodesta kaupungilla käynnistynyttä strategiatyötä on tehty koko palvelualueella. Työ käynnistyi toimintaympäristöanalyysillä. Loppusyksystä valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden valmistuttua koko opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen henkilöstö osallistui lautakuntaan nähden sitovien toimenpiteiden laadintaan.

Kasvanut palveluntarve ja tiukka taloustilanne säästövaatimuksineen on vaatinut tarkkaa suunnittelua ja joidenkin ei-lakisääteisten toimintojen supistamista. Lakimuutokset, Ukrainan sota, kasvanut palveluntarve, hintojen nousu ja kasvanut tuen tarve ovat lisänneet palvelualueen toimintakuluja yli budjetoidun.

Varhaiskasvatuspalvelut

Toimintavuosi 2022 alkoi varhaiskasvatuksessa vielä Koronaepidemiatilanteen vallitessa, mutta kevään aikana luovuttiin henkilöstön maskien käytöstä ja toiminta päiväkodeissa normalisoitui.

Varhaiskasvatuksessa toiminnan järjestämistä kauden aikana on haastanut henkilöstön suuret poissaolomäärät erityisesti syyskaudella 2022. Sairauspoissaolojen kasvu verrattuna vuoteen 2021 on ollut 2,5 /htvp /työntekijä. Yksittäisissä tapauksissa päiväkotien toiminta-aikoja jouduttiin rajaamaan henkilöstövajauksen vuoksi, mutta pääosin toiminta saatiin henkilöstön joustavuuden avulla toteutumaan vuoden aikana normaalin laajuksena. Henkilöstön saatavuuden haasteet, erityisesti koulutetun henkilöstön osalta jatkuivat tänäkin toimintakautena koko pääkaupunkiseudulla ja myös Järvenpäässä. Työvoimapulaan vastattiin osaltaan käynnistämällä noin 20 lastenhoitajan oppisopimuskoulutus yhdessä STEP-koulutusyhteisön kanssa. Koulutettujen varhaiskasvatuksen opettajien määrä laski vuoden aikana. Järvenpään sadassa lakisääteisessä varhaiskasvatuksen opettajan tehtävässä työskentelee 86 koulutusvaatimukset täyttävää henkilöä.

Palveluverkon hyväksymisen jälkeen varhaiskasvatuksen toimintaympäristössä on tapahtunut muutoksia, joiden takia joidenkin yksiköiden palveluverkosta poistamista on lykätty ja toisaalta varhaiskasvatuksen esiopetusryhmien siirtämistä kouluille on aikaistettu vuodelle 2023.

Varhaiskasvatuspalveluita käyttävien lasten kokonaismäärä kasvoi vuonna 2022. Alkuvuoden aikana tehtiin yhteensä 130 uutta sijoituspäätöstä, joka noin 50 enemmän kuin aiempina vuosina vastaavana ajankohtana. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on toteutunut ennakoitua suurempana kaikissa alle kuusivuotiaiden ikäryhmissä. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on vuodessa kasvanut 3–5-vuotiaiden ikäryhmässä 3% ja alle kolmevuotiaiden ikäryhmässä 4%. Erityisesti alle kolmevuotiaiden määrän kasvu haastaa palveluverkon riittävyyttä.

Lisääntyneen lapsimäärän takia ja lakisääteisen palvelun tarjoamiseksi on ryhmiä jouduttu perustamaan lisää. Näihin ryhmiin on palkattu yhdeksän uutta kasvattajaa ja kaksi avustajaa.

Yksityisen, palvelusetelillä tuotetun varhaiskasvatuksen osuus pysyi lähes ennallaan ollen n. 21,5 % palvelutuotannosta. Ruotsinkielinen, ostopalveluna tuotettu, varhaiskasvatus kilpailutettiin kevään 2022 aikana ja toiminta jatkuu Folkhälsanin päiväkodissa.

Perheille toteutettiin asiakastytyväisyyskysely marraskuussa. Toiminnan eri osa-alueita tarkastelleen asiakastytyväisyyskyselyn tulokset olivat erinomaisia. Vastausten koko keskiarvo oli 4,3 (asteikolla 1–5). Yhteistyö huoltajien ja kasvattajien välillä koettiin hyvänä ka 4,2.(asteikolla 1–5)

Vuoden 2022 aikana valmistui Harjulan kampuksen yhteyteen 7 ryhmäinen päiväkotikoti. Käyttöön oton yhteydessä luovuttiin Loutin päiväkotikiinteistöistä. Oinaskadun päiväkotikoti ja koulu valmistui vuodenvaihteessa 2022–2023, toiminta yksikössä alkoi tammikuussa 2023. Alustavassa suunnittelussa ovat Kyrölän päiväkodin muutos Kyrölän koulun tiloihin ja JYK:n tulevat esiopetustilat. Vihtakadun päiväkodin suunnittelu on viivästynyt koulukiinteistön peruskorjauksen tarpeen osoittautuessa oletettua laajemmaksi, mutta suunnittelu ja työt alkavat vuoden 2023 aikana.

Uusi asiakastietojärjestelmä otettiin käyttöön kaikilta osin helmikuussa 2022, mikä lisäsi tiedolla johtamisen mahdollisuutta varhaiskasvatuspalveluissa. Varhaiskasvatuksessa on nyt saatavilla ajantasaisista seurantatietoja käyttö- ja täyttöasteista päiväkodeissa. Kuluneen toimintakauden aikana on saatuja tietoja opeteltu hyödyntämään esim. henkilöstöressurssin kohdentamisessa ja lasten sijoittelussa. Yksiköiden välillä käyttöasteen vaihteluväli koko vuoden osalta on 79–89 prosenttia eri päiväkotien välillä. Varhaiskasvatuksen käyttöasteen keskiarvo oli 83 % koko vuoden osalta. Käyttöasteen nostamisen haasteina ovat asiakaskäyttäjymisen ennakoimattomuus ja samanaikaisesti henkilöstön työhyvinnoista huolehtiminen. Henkilöstön ja lasten poissaolojen määrät ovat suuria, mikä edellyttää työyhteisöissä jatkuvia päivittäisiä järjestelyjä ja työvuoromuutoksia. Järjestelyjen koetaan kuormittavan niin työyhteisöjä kuin päiväkodin johtajia. Henkilöstön poissaolojen kasvu on myös kasvattanut Resinan sijaiskustannuksia noin 140 000 eurolla. Henkilöstön siirtymisiin työyksiköiden välillä on kokeiltu erilaisia toimintatapoja ja rahallisia kannustimia, mutta tarve ja tarjonta on harvoin kohdanneet. Elo-lokakuun aikana siirtymiä yksiköstä toiseen tapahtui ainoastaan 10 kertaa. Henkilöstön työhyvinvointikyselyn tulokset paranivat kuitenkin lähes kaikissa osa-alueissa ja ovat edelleen suurelta osin keskiarvoltaan lähellä neljää. (asteikko 1–5) Haasteina koettiin työajan riittävyys ja koko organisaation johtaminen. Hyväksi koettiin muun muassa työyhteisön luottamuksellinen ilmapiiri 4,2, ollaan selvillä tavoitteista 4,3 ja oman esihenkilön toiminta.

Lakimuutos koskien Kasvun ja oppimisen kolmiportaista tukea tuli voimaan 1.8.2022 alkaen. Muutosta valmisteltiin jo keväällä varhaiskasvatussuunnitelman päivityksen yhteydessä. Lakimuutoksen edellyttämät hallintopäätökset otettiin käyttöön Daisy-asiakastietojärjestelmässä syksyn aikana.

Toimintavuoden aikana keskeisimpinä hankkeena käynnistyi yhteisöohjautuvuus- hanke, joka tulee jatkumaan laajasti koskien koko henkilöstöä myös vuonna 2023. Muita jatkuvia kehittämishankkeita on kasvun ja oppimisen tuen hanke, tasa-arvohanke sekä joustavan esi- ja alkuopetuksen hanke.

Opetuspalvelut

Vuosi 2022 aloitettiin uusilla koronatoimintaohjeilla, henkilöstön maskien käytöllä ja kaikkien oppilaiden vahvoilla maskisuosituksilla. Opetus toteutettiin kuitenkin lähiopetuksena. Keusoten ohjaus epidemiatilanteeseen vastaamisessa jatkui vahvana ja yhteistyö toimi sujuvasti. Opetuksen järjestelyissä tehtiin Keusote-alueen kuntien kanssa yhteisiä ohjeistuksia ja toimintamalleja.

Perusopetuksen oppilasmäärä kasvoi vuoden 2021 viimeisen päivän oppilasmäärästä vuoden 2022 viimeisen päivän oppilasmäärään verrattuna lähes sadalla oppilaalla. Tämä kasvu johtui ukrainalaisten lasten määrän lisääntymisestä syksyllä 2022. Valmistavaan opetukseen perustettiin viisi lisäryhmään opettajineen ja ohjaajineen. Kustannukset kasvoivat myös opetusvälineiden, -materiaalien ja ateriakustannusten myöstä.

Palveluverkkosuunnitelma hyväksyttiin marraskuussa 2021, vuoden 2022 päivitys myöhästyi, sillä odotettiin tarkempaa alueellista väestöennustetta. Palveluverkon erillishankkeista Järvenpään ensimmäinen varhaiskasvatukselle ja opetuksen suunniteltu ja rakennettu Harjulan kampus otettiin käyttöön. Järvenpään Yhteiskoulun ensimmäinen vaihe saatiin vuoden 2022 aikana jo lähes valmiiksi, luovutuksen ollessa keväällä 2023 ja JYKin 2. vaiheen hankesuunnitelma hyväksyttiin joulukuussa 2022. Oinaskadun päiväkotit ja koulu valmistui vuoden vaihteessa 2022–2023, jolloin myös Haarajoella väistössä olleet oppilaat siirtyivät opiskelemaan Oinaskadulle ja tekivät tilaa vuodenvaihteen jälkeen Haarajoen koululle muuttaneelle esiopetukselle.

Oppivelvollisuuden laajentuminen koski keväällä 2022 9. luokkansa päättäneitä ja ensimmäistä vuotta toisella asteella opiskelleita. Opetus ja siihen sisältyvät välineet, opiskeluhuolto, ruokailu ja koulumatkat ovat oppivelvollisille maksuttomia ja lisäsivät siis mm. materiaalihankintakustannuksia.

Jo keväällä 2022 alkanut ja syksyllä 2022 vahvistunut lasten ja nuorten vahva oireilu mm. aggressiivisen käyttäytymisen ja ilkeiden kautta lisäsivät koulujen henkilöstön työpaineita merkittävästi. Myös henkilöstöä palkattiin lisää akuutteihin tilanteisiin. Edelleenkin perheille ei ollut riittävästi tukipalveluita. Perheneuvolaan, nuorisoasemalle ja erikoissairaanhoidon joutui jonottamaan kuukausia. Kouluterveydenhoidon puolella lääkaripalveluita ei ollut aina saatavilla. Kouluilla, yhteistyössä nuorisotyön ja perhekeskus Joutsikin kanssa, rakennettiin lapsille ja perheille lisää tukitoimia, ilkeistä ja huonosta käytöksestä raportoitiin koteihin entistä herkemmin ja yhdessä panostettiin puuttuvaan ja välittävään kulttuuriin. Kaikille lautakunnille järjestettiin yhteinen iltakoulu 29.11., jolloin huolta lasten, nuorten ja perheiden lisääntyneestä pahoinvoinnista tuotiin päättäjien tiedoksi yhdessä Hyvinvoinnin palvelualueen ja muiden toimijoiden kanssa.

Lukiokoulutuksessa järjestettiin ylioppilaskirjoitukset jälleen kerran menestyksellisesti koronapandemiasta huolimatta. Yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa jatkettiin ja erityisavustuksen turvin käynnistettiin koronan vuoksi haudattuna ollutta kansainvälisyysyhteistyötä.

Koronaviruspandemian vaikutukset toimintaan

Koronaviruspandemialla on ollut laajoja vaikutuksia kasvatukseen ja opetuksen järjestämiseen edelleen keväällä 2022. Taloudellisten vaikutusten lisäksi tulevina vuosina joudutaan tekemään korjaavia toimenpiteitä erilaisten oppimisvajeiden sekä työhyvinvoinnin parissa. Positiivista kehitystä on tapahtunut digitaalisten välineiden hyödyntämisessä. Etäyhteyden hyödyntäminen on muotoutunut vakiintuneeksi toimintatavaksi esimerkiksi koulutuksissa ja varhaiskasvatussuunnitelmakeskusteluissa huoltajien kanssa.

Varhaiskasvatuksessa toiminnan järjestämistä ovat haastaneet suuret poissaolomäärät etenkin syyskaudella. Toimintaa on toteutettu epidemiatilanteen mukaan vaihtelevan tiukoilla toimintaohjeilla ja yksiköissä riskien arviointia on tehty säännöllisesti. Yksittäisissä tapauksissa päiväkotien toiminta-aikoja jouduttiin rajaamaan henkilöstövajauksen vuoksi, mutta pääosin toiminta toteutui normaalin laajuudessa. Poikkeuksellisesta tilanteesta huolimatta marraskuussa toteutetun, toiminnan eri osa-alueita

tarkastelleen asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset olivat erinomaisia, ja vastausten keskiarvo oli 4,3 (asteikolla 1–5).

Valtion rahoitusta oppimisvajeen paikkaamiseen saatiin varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja perusopetukseen poikkeusolokorvauksena 2021–2022 käytettäväksi 429 tuhatta euroa. Lisäksi lukiokoulutukseen saatiin 94 tuhatta euroa koronaviruksen poikkeusoloihin. Tämä rahoitus on käytetty kasvattajien, opettajien ja koulunkäynninohjaajien palkkaamiseen. Osalla esi- ja perusopetuksen oppilaista oppimisen haasteet ovat näkyneet jo selkeästi, kuten myös sosiaalisten taitojen ja käyttäytymisen pulmat.

	Saadut tuet, avustukset ja muut tulot	Tulomenetykset (arvio)	Nettovaikutus
Varhaiskasvatus	121 000	0	121 000
Opetus	308 116	0	308 116
Lukiokoulutus	94 073		94 073
	Korona lisämenot	Menosäästöt	Nettovaikutus
Varhaiskasvatus	-132 089	0	-132 089
Opetus	-347 347	0	-347 347
Lukiokoulutus	94 073		-94 073

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2022–24 ja niiden toteuma

Vuosi	Sitova tavoite	Toteuma 12/2022	Raportointi	Strategia
2022	Tehokas, turvallinen ja taloudellinen palvelutarvetta vastaava palveluverkko.	Toteutunut	Palveluverkkosuunnitelma tarkastettu syksyllä 2022 uusien väestösuunnitteiden pohjalta.	A1
	Varhaiskasvatuksen asiakaskohtaiset kulut alittavat kuntien mediaanin.	Etenee aikataulussa	Daisy otettu käyttöön ja sitä käytetään toiminnan seurannassa. Talousosaaminen tarvitsee vahvistamista etenkin PowerBi:n käytön osalta. Tuotteistaminen kesken.	T3

Sitovat taloudelliset tavoitteet

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualue 1000 €	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutokset 2022	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama TP2022-MTA	Toteuma-% MTA 2022
Toimintatuotot	3 843	0	3 843	5 991	2 148	155,9 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	65	65	
Toimintakulut	-74 381	-1 734	-76 115	-80 360	-4 245	105,6 %
Toimintakate	-70 538	-1 734	-72 272	-74 304	-2 032	102,8 %

Perustelut vuoden 2022 poikkeamille

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen alkuperäisen talousarvion toimintakate oli 70,5 miljoonaa euroa, liikkumavaratoimenpiteiden mukaiset säästöt 2,7 miljoonaa euroa. Palvelualueen talousarviosta kotikuntakorvaukset siirrettiin vuonna 2022 omaksi sitovuustasokseen, mikä täytyy huomioida verrattaessa tilinpäätöksen lukuja vuoden 2021 tilinpäätökseen. Palvelualueen kasvaneen palvelutarpeen vuoksi jouduttiin hakemaan talousarviomuutoksella lisämäärärahaa syksyllä 2022. Valtuuston 12.9.2022 §67 tekemällä talousarviomuutoksella palvelualueen määrärahoja kasvatettiin 855 tuhannella eurolla. Talousarviomuutos kohdistettiin varhaiskasvatuksen avainalueelle niin, että 650 tuhatta euroa kohdistettiin kasvaneisiin palvelusetelikuluihin ja 205 tuhatta euroa varhaiskasvatuksen henkilöstökuluihin kattamaan uusien ryhmien perustamista.

Lisätalousarviosta huolimatta opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen talousarvio ylittyi 2,0 miljoonaa euroa. Ylitykset johtuvat osittain palvelutarpeen voimakkaasta kasvusta sekä varhaiskasvatuspalveluissa

että opetuspalveluissa. Henkilöstökulujen sekä palveluiden ostojen toteumia nostavat merkittävästi myös palvelualueen useat hankkeet, joiden kulut kohdistuvat pääasiassa edellä mainituille menokohdille.

Toimintatuotoissa palvelualueen talousarvio toteutui ennakoitua paremmin. Toimintatuotot ylittyivät 2,1 miljoonaa euroa alkuperäiseen talousarvioon nähden. Positiivista tulojen kehittämisessä oli, että varhaiskasvatusmaksujen toteuma oli talousarviota ollen 2,6 miljoonaa euroa, joka ylitti talousarviossa odotetun tuoton 155 tuhannella eurolla. Hanketuotot toteuma oli 2,4 miljoonaa euroa. Lisääntynyt hanketoiminta kasvatti palvelualueen tuloja, mutta toisaalta näkyy myös menojen kasvuna. Hankkeiden menoista tulot kattavat tyypillisesti 80-90% ja omavastuuosuus jää kaupungin menoksi. Palvelualueen hankkeiden omavastuusiin ei ole osoitettu erillistä määrärahaa. Palvelualueen toimintatuotot kasvoivat edelliseen tilinpäätökseen verrattuna 770 tuhatta euroa, kun kotikuntakorvaukset jätetään huomiotta.

Palvelualueen toimintakulut ylittivät alkuperäisen talousarvion 4,2 miljoonalla eurolla. Toimintakulut, ilman kotikuntakorvauksia, kasvoivat 2,5 miljoonaa euroa verrattuna edelliseen tilinpäätökseen.

Varhaiskasvatuspalveluissa kasvaneen palvelutarpeen vuoksi perustettiin kolme uutta ryhmää, joihin palkattiin yhdeksän kasvattajaa sekä kaksi avustajaa. Uusien perustettujen ryhmien kustannukset vuonna 2022 olivat noin 250 tuhatta euroa. Lisäksi palvelusetelikulut kasvoivat vuoden 2021 noin 4,0 miljoonasta eurosta vuoden 2022 4,2 miljoonaan euroon. Alkuperäisessä käyttösuunnitelmassa palvelusetelikuluihin oli vuodelle 2022 varattu 3,35 miljoonaa euroa ja syksyn lisätalousarviosta palveluseteliin kohdistettiin 650 tuhatta euroa. Palvelusetelin kustannusten kasvua selittävät lasten määrän kasvaminen edeltävästä vuodesta noin 20 lapsella. Lisäksi kustannuksia nosti 1.8.2022 voimaan tullut palvelusetelin indeksitarkastus, jonka myötä palvelusetelin hinta nousi noin 30 euroa/palveluseteli.

Opetuspalveluissa palvelutarve kasvoi erityisesti valmistavassa opetuksessa, johon perustettiin syksyllä 2022 viisi uutta ryhmää. Uusien valmistavien ryhmien vuoksi palkattiin viisi opettajaa ja viisi ohjaajaa. Valmistavan opetuksen kasvun määrässä merkittävä tekijä olivat ukrainalaisten määrän nopea kasvu. Lisäksi perustettiin Kartanon koululle erityisluokka yläkoulunsa aloittaneille, johon palkattiin opettaja ja ohjaaja. Näiden ryhmien kustannukset vuodelle 2022 olivat noin 200 tuhatta euroa. Lisäksi uudet ryhmät kasvattivat aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kuluja, jotka ylittyivät palvelualueella 48 tuhatta euroa.

Lisäksi palvelualueen toimintakulut ylittyivät siivous- ja puhtaanapitopalveluiden, ateriapalveluiden sekä oppilaskuljetusten osalta. Nämä menot ylittyivät sekä varhaiskasvatuksessa että opetuspalveluissa. Siivouspalveluiden ylitys koko palvelualueella oli 194 tuhatta euroa, ravitsemuspalveluiden ylitys 453 tuhatta euroa ja oppilaskuljetusten ylitys 198 tuhatta euroa.

Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2023–25

Nelivuotinen nettositovuus tarkoittaa, että yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan ylittyminen tulee kattaa seuraavien vuosien määrärahasta ja vastaavasti yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan alittuminen voidaan käyttää seuraavina vuosina. Määrärahojen käytön alittuessa kehyksestä vastaavan toimielimen tulee tehdä esitys menneen talousarviovuoden määrärahan siirrosta kyseisen vuoden tilinpäätöksen valmistuttua, viimeistään huhtikuun loppuun mennessä, jos se haluaa määrärahan käyttöönsä ohjelmakauden seuraaville vuosille. Vastaavasti tilanteessa, jossa vastuutoimielin havaitsee tilivuoden määrärahansa riittämättömäksi, sen tulee tehdä esitys siitä, kuinka ylitys katetaan pienentämällä tulevien vuosien määrärahoja. Esitys tehdään osavuosiraportin yhteydessä, viimeistään vuoden viimeiseen valtuuston kokoukseen.

Palvelualueen määrärahojen ylittyminen on ollut nähtävissä läpi vuoden 2022. Osittain tätä ylityspainetta paikattiin lisämaarahalla, jonka valtuusto hyväksyi syyskuussa. Lisämääräraha ei kuitenkaan riittänyt palvelualueen ylitysten kattamiseen, vaan talousarvion toimintakate ylittyi 2,0 miljoonaa euroa. Merkittävä osa ylityksestä selittyy lisääntyneellä palvelutarpeella. Pienempiä ylityksiä

tuli siivous- ja puhtaanapitopalveluissa, ateriapalveluissa sekä oppilaskuljetuksissa. Ylitykset ovat syntyneet sellaisissa kulukohdissa, joihin palvelualue on voinut vaikuttaa vain rajallisesti, jos ollenkaan. Tämän vuoksi ylitystä esitetään katettavaksi vain osittain.

Opetus- ja kasvatustaloutta päätti marraskuussa 8.11.2023 \$49 esittää, että palvelualueen ylitys katetaan suunnitelmakauden lopulla syksystä 2024 alkaen niin, että ylitys on kokonaisuudessaan katettu vuoden 2025 loppuun mennessä. Tarkempi esitys sopeutuksen ajoituksesta ja kohdentamisesta tuodaan lautakunnan käsittelyyn, kun lopulliset tilinpäätöseurot varmistuvat sekä palvelutarpeesta johtuneen ylityksen euromäärä on selvillä.

Investoinnit

Valtuustoon nähden sitova

Irtaimistoinvestoinnit 1000 €	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutokset 2022	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama TP2022-MTA	Toteuma-% MTA 2022
Aineelliset	375	197	572	251	-321	43,9 %
Aineettomat	120	0	120	9	-111	7,7 %
Yhteensä	495	197	692	260	-432	37,6 %

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen investointeja toteutui 260 tuhatta euroa, joka on 37,6 % talousarviossa myönnettyistä investointimäärärahoista. Pääosa palvelualueen investoinneista kohdistui Harjulan koulun ensikertaiseen kalustamiseen. Tämän lisäksi määrärahoja käytettiin oppimisympäristöjen päivittämiseen. Aineettomia investointeja ei toteutettu lainkaan vuoden 2022 aikana.

Yhteisöraportointi

Palvelualueella tehdään jatkuva kehitysyhteistyötä toisen asteen oppilaitosten Keudan, Spesian ja Step-koulutuksen kanssa. Edellä mainittujen oppilaitosten edustajat osallistuvat mm. laajennettuun kuntatason opiskeluhuollon ohjausryhmään, sekä yhdessä nuorisopalveluiden kanssa Nuorten ohjaus – ja palveluverkoston kokouksiin. Oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyen valmistelut aloitettiin jo syksyllä 2020 ja keväällä 2022 jo toinen laajennetun oppivelvollisuuden ikäryhmä jatkoi opintojaan toisella asteella maksuttomasti. Harjoittelijoiden määrä toisen asteen oppilaitoksista on lisääntynyt edelleen sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa.

Yhteinen työ Keusoten kanssa on lisääntynyt kuluvan vuoden aikana mm. koronaan, ukrainalaisten maahanmuuttajien ja maakuntauudistuksen valmisteluun liittyen. Vuodenvaihteessa opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit siirtyivät hyvinvointialueelle. Kaupungille opetuspalveluihin jäi erityisasiantuntia yhteisöllisen opiskeluhuollon, sitouttavan koulu yhteistyön ja maakuntarajapinnan työskentelyn ylläpitämiseen.

Arvio tulevasta kehityksestä

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen palvelutarpeen kasvu lähivuosina kohdistuu pääasiassa varhaiskasvatukseen. Myös opetuspalveluissa palvelutarpeen kasvu on todennäköistä ennen kaikkea valmistavan opetuksen tarpeen kasvusta johtuen. Yläkoululaisten määrä tulee kasvamaan lähivuosina lisäten myös kustannuksia.

Hallituksen päätös varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta 01.03.2023 alkaen vaikuttaa negatiivisesti palvelualueen tuottokertymään. Arvio syksyllä 2022 oli, että maksujen aleneminen tarkoittaisi Järvenpäässä noin 200 000 euron leikkausta varhaiskasvatusmaksutuottoihin. Arviota tarkastellaan kevään 2023 aikana ja pyritään tarkentamaan. Lisäksi lisääntyvät hankkeet tulevat kasvattamaan hankkeiden omavastuuosuuksia, jotka katetaan omasta käyttötaloudesta.

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

	TP 202	TP 2021	TP 2022
1-16-vuotiaiden lasten määrä	7 550	8 065	
VARHAISKASVATUSPALVELUT			
kaikki lapset varhaiskasvatuksessa yht.	2 246	2 298	2 342
esiopetuksessa olevat	489	497	530
Päiväkodit, lapsia			
päiväkodit lapsia yhteensä	2 189	2 253	2 298
kunnalliset	1 745	1 720	1 814
joista 20h/wko	72	45	19
toimintakate euroa / lapsi	12 265	12 520	10 414
yksityiset päiväkodit	516	573	484
joista 20 h/vkko	24	17	12
Perhepäivähoito, lapsia			
kunnalliset	57	48	44
ostopalvelu	38	33	32
	19	15	12
OPETUSPALVELUT			
Järvenpääläiset oppivelvollisuusikäiset		5 287	6 429
Perusopetus			
Oppilasmäärä	4 420	4 474	4 567
Toimintakate eur/oppilas	8 028	8 428	7 895
- ilman sisäisiä vuokria	6 742	7 273	6 819
Aamu- ja iltapäivätoiminta			
toimintaan osallistuvat	555	546	584
IP-toiminta, toimintakate eur/toimintaan osallistuva	1 335	1 263	1 108
Lukiokoulutus			
Opiskelijamäärä keskim.	1 053	1 057	
Toimintakate eur/opiskelija	5 250		
- ilman sisäisiä vuokria	4 429		
Opiskeluhoitopalvelut			
Oppilashuoltopalvelujen käynnit	6 872	7 513	7 524

* Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Selvitys ostetuista konsulttipalveluista 2022

Konsulttipalveluilla tarkoitetaan asiantuntijapalvelua, joka ostetaan ulkopuoliselta konsultilta/ asiantuntijalta. Raportoitavana eurorajana käytetään 3 000 euroa.

Toimittaja	Selite	€, alv 0
Aretai	Työnohjauspalvelut, varhaiskasvatus, perusopetus ja oppilashuolto	12 336
Idego	Työnohjauspalvelut, varhaiskasvatus, perusopetus ja oppilashuolto	11 940
Jyväskylän yliopisto	Inklusiivisen varhaiskasvatuksen kehittämistä yhteisesti Keski-Uudenmaan kunnille (hankekoulutusta), varhaiskasvatus	10 350
Jointu Rethnik osk	Varhaiskasvatuksen yhteisöohjautuvuuden kehittäminen työyhteisöissä, varhaiskasvatus (hanke)	5 602
Momentous Oy	Psykologiset henkilöarvioinnit, opka esikunta	3 600

Kotikuntakorvaukset

Tilivelvollinen toimielin: Opetus- ja kasvatuslautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: Palvelualuejohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, opetusjohtaja

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kotikuntakorvausten sitovuustasolle on budjetoitu valtionosuusjärjestelmän kautta kulkevat kotikuntakorvaustulot ja -menot.

Koronaviruspandemian vaikutukset toimintaan

Ei vaikutusta kotikuntakorvauksiin.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2022-25 ja niiden toteuma

Kotikuntakorvausten sitovuustasolle ei ole määritelty sitovia toiminnallisia tavoitteita.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitova

Kotikuntakorvaus	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutokset 2022	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama TP2022-MTA	Toteuma-% MTA 2022
Toimintatuotot	710	0	710	710	0	100,0 %
Toimintakulut	-3 145	0	-3 145	-3 145	0	100,0 %
Toimintakate	-2 435	0	-2 435	-2 435	0	100,0 %

Perustelut vuoden 2022 poikkeamille

Kotikuntakorvaukset toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Määrärahojen käyttäminen ja alitusten ja ylitysten kattaminen 2023-25

Arvio tulevasta kehityksestä

Kotikuntakorvausten toimintakate arvioidaan kasvavan vuonna 2023 noin 2,5 miljoonaan euroon.